

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ФОРМУВАННІ ПРОДУКТОВОЇ ТА ТОВАРНОЇ ПОЛІТИК

На цей час актуальним завданням є не лише пошук способів виживання в умовах нестабільного ринкового середовища, але і визначення шляхів підвищення конкурентоспроможності функціонування промислових підприємств у цілому. Одним із напрямів вирішення цих проблем є інноваційні підходи щодо розвитку промисловості. В умовах кризової ситуації стратегія диверсифікації господарської діяльності може вирішити низку проблем, з якими стикаються підприємства. Якщо раніше основним напрямом реформування промисловості була зміна зовнішнього середовища функціонування підприємств, то тепер у центрі уваги знаходяться питання реформування самих підприємств. Кризова ситуація змушує підприємців пропонувати споживачам нові види високоякісних товарів, які матимуть нижчу собівартість, надавати їм відмітних особливостей, поліпшувати їх споживачі якості порівняно з продукцією конкурентів, розширювати ринки їх збуту та задовольняти вимоги споживачів. Це дозволить подолати її орієнтацію на сировинний експорт, модернізувати технологічну базу виробництва, сформувати ефективну модель національної промислової системи, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Саме завдяки диверсифікації можна розв'язати триєдине завдання інтересів: суспільства – розвивається конкуренція і, відтак, підвищується ефективність ринкової системи; суб'єктів підприємництва – зменшуються ризики і підвищується фінансова стабільність; споживачів – збільшується кількість альтернатив купівлі і розширюється коло задоволених потреб.

Одним з основних напрямків диверсифікації інноваційного розвитку промисловості України є розробка нових підходів до формування продуктової та товарної політики підприємства і забезпечення при цьому його економічної безпеки. Екстрагування понять продуктової та товарної політики підприємства вимагає диференціації підходів до їх формування. Необхідність такої диференціації витікає з необхідності розробки різних підходів до формування продуктової та товарної політики підприємства внаслідок відмінності факторів, що впливають на їх ефективність.

Якщо розуміти під продуктовим портфелем сукупність всіх асортиментних позицій, для яких існують організаційно-економічні, ресурсні та техніко-технологічні умови виробництва на даному підприємстві, то під продуктовим потенціалом підприємства слід розуміти сукупність ресурсних, організаційно-управлінських, інноваційних та інвестиційних факторів внутрішнього середовища, які визначають здатність підприємства до формування продуктового портфелю, що охоплює якомога ширший асортиментний діапазон та забезпечує підприємству достатню гнучкість товарної політики з урахуванням чинників зовнішнього середовища.

Принципова відмінність продуктового та товарного потенціалу полягає в даному випадку в тому, що продуктовий потенціал не враховує маркетингові фактори, які є визначальними для товарного потенціалу промислового підприємства.

Питання формування системи ефективного управління товарним портфелем не є новим для економічної науки в цілому. Але умови економічного розвитку України потребують адаптації механізмів управління товарним асортиментом, пристосованих до господарювання в умовах розвинених ринкових відносин, вдосконалення інструментарію забезпечення ефективності формування товарного портфелю промислового підприємства з урахуванням особливостей розвитку економіки України.

При цьому постає загальна проблема – забезпечення економічної безпеки підприємств. Комплексна система управління економічною безпекою промислового підприємства, на наш погляд, формується на основі: забезпечення комплексного захисту та безпеки як системи організаційно-режимних заходів; побудови організаційно-економічного механізму управління майновими ризиками; сукупності управлінських, економічних, організаційних, правових та мотиваційних способів гармонізації інтересів підприємства з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища; формування сценаріїв рефлексивного управління при стратегічній взаємодії із суб'єктами зовнішнього середовища; організаційних (удосконалення структури управління підприємством) та економічних (визначення оптимального розміру превентивних витрат) чинників; моделі управління економічною безпекою підприємства за відхиленнями, яка включає центри відповідальності за окремими структурними складовими.

На наш погляд, можливість здійснення превентивних заходів щодо забезпечення економічної безпеки промислового підприємства, особливо при розробці нової товарної політики, є невід'ємною складовою механізму управління її рівнем.

Таким чином, застосування інноваційних інструментів розвитку підприємств дозволить: забезпечити перехід економіки регіонів до інноваційної моделі розвитку; здійснити реструктуризацію та підвищити конкурентоспроможність промислового виробництва; збільшити частку високотехнологічної та наукомісткої продукції; створити нові робочі місця та активізувати інноваційне підприємництво; забезпечити надходження інвестицій у сферу впровадження наукових розробок та розвиток ринку інноваційних продуктів; забезпечити вільний доступ бізнесу та науки до інформації в галузі останніх наукових розробок.